

I. Przygotowanie do okresu wakacyjnego obiektów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu częstochowskiego.

Na terenie powiatu częstochowskiego funkcjonuje 13 obiektów letniego wypoczynku w formie wyjazdowej (obiekty stałe). Wszystkie placówki figurują w ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Częstochowie, są pod stałym nadzorem sanitarnym oraz zapewniają prawidłowe warunki sanitarne:

gmina Janów – 7 obiektów

gmina Olsztyn – 6 obiektów

1. Harcerski Ośrodek Szkoleniowo -Wypoczynkowy „Pająk” Hufca ZHP Częstochowa, 42-274 Konopiska.
2. Baza Obozowa Hufca ZHP Dąbrowa Górnicza w Janowie ul. Przyrowska 1, 42-253 Janów.
3. Ośrodek Wypoczynkowy Caritas Archidiecezji Częstochowskiej w Poniku, ul. Wczasowa 33, 42-253 Janów.
4. Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Siedlcu ul. Szkolna 8, 42-253 Janów.
5. Internat Zespołu Szkół im. Władysława Szafera w Złotym Potoku ul. Kościuszki 5, 42-253 Janów.
6. Dom Gościnny „Złoty Jeleń” w Złotym Potoku, ul. Kościuszki 99, 42-253 Janów.
7. Centrum Duchowości Archidiecezji Częstochowskiej „Święta Puszcza” ul. Świętej Puszczy 6, 42-256 Olsztyn.
8. Hotel Jurajski w Olsztynie, ul. Karłowatej Sosny 4, 42-256 Olsztyn.
9. Noclegi „Zacisze” ul. Zielona 23, 42-256 Olsztyn.
10. Stajnia ”Biały Borek” s.c. Beata Kucharska, Karol Kucharski w Biskupicach, ul. Zrębska 93, 42-256 Olsztyn.
11. Agroturystyka Sokole Ranczo w Biskupicach ul. Zrębska 39, 42-256 Olsztyn.
12. Agroturystyka Rancho Zrębice Zrębice Pierwsze ul. Leśna 39, 42-256 Olsztyn.
13. Hotel KMICIC Belveder & Spa Złoty Potok, ul. Majora Wrzoska 35, 42-253 Janów

Dzieci i młodzież, w okresie wakacji, korzystają również z form wypoczynku w miejscu zamieszkania, które organizowane są najczęściej w funkcjonujących obiektach szkolnych oraz placówkach wychowania pozaszkolnego. Obiekty te są pod całorocznym nadzorem sanitarnym, zapewniają dobrą infrastrukturę do organizacji wypoczynku i zajęć sportowych.

Nadzór nad turnusami letniego wypoczynku dzieci i młodzieży prowadzony jest w trakcie ich trwania i następuje po zgłoszeniu przez organizatora. W toku kontroli ocenia się stan sanitarny i techniczny obiektów, w tym ich bloków żywieniowych oraz przestrzeganie bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku przez organizatorów. Równolegle z

oceną stanu sanitarnego placówek, realizuje się działania edukacyjno-informacyjne na temat zdrowia i bezpieczeństwa kierowane do uczestników oraz organizatorów wypoczynku letniego.

Wymagania sanitarno-higieniczne oceniane w trakcie czynności kontrolnych.

Szczególną uwagę zwraca się między innymi na:

- stan techniczny budynku oraz jego wyposażenie,
- stan sanitarno-higieniczny otoczenia oraz pomieszczeń,
- mikroklimat pomieszczeń mieszkalnych,
- wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych oraz wskaźnik powierzchni na uczestnika,
- stan pomieszczeń sanitarno-higienicznych oraz kompletność wyposażenia ich w środki higieny osobistej,
- warunki do uprawiania sportu i rekreacji,
- zapewnienie opieki medycznej,
- właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu i wyposażenia w blokach żywieniowych,
- zaopatrzenie w wodę spełniającą wymagania obowiązujących przepisów/sprawdzenie wyników badania wody,
- źródła pochodzenia, sposób dostawy oraz warunki przechowywania środków spożywczych,
- prowadzenie procesów produkcyjnych z zachowaniem zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP) i dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz zasad systemu HACCP,
- usuwanie odpadów ciekłych i stałych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi w tym zakresie,
- przestrzeganie reżimu sanitarnego przy produkcji, przechowywaniu i wydawaniu posiłków,
- higienę personelu z uwzględnieniem ich kwalifikacji zdrowotnej,
- stosowanie się do wytycznych określonych w instrukcji GIS w sprawie wymagań higieniczno-sanitarnych dla stacjonarnych obozów pod namiotami.

Turnusy wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży w roku 2025 – stan na 03.07.2025 r.

Do elektronicznej bazy wypoczynku MEN prowadzonej przez Kuratorium Oświaty 34 organizatorów zgłosiło **45 turnusy** wypoczynku (2 wypoczynki w miejscu zamieszkania, 9 obozów pod namiotami ze stałą infrastrukturą oraz 34 turnusy w formie wyjazdowej). W zgłoszeniach organizatorzy zadeklarowali **1631 uczestników** wypoczynku letniego.

Można zauważyć zwiększony trend organizowanych turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży do roku ubiegłego.

Porównywalnie w roku 2024 - do elektronicznej bazy wypoczynku organizatorzy zgłosili **64 turnusy**. Kontrolami objęto 36 obiektów (5 - wypoczynku zimowego, 31 - wypoczynku letniego), w których wypoczywało **1 692 uczestników**. Nie odnotowano interwencji oraz zatruc pokarmowych wśród dzieci i młodzieży. W przypadku 2 turnusów stwierdzono niewłaściwe warunki higieniczno-sanitarne w pomieszczeniach bloków żywieniowych. Organizatorzy zgodnie z zaleceniami usunęli uchybienia w wyznaczonym terminie, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sanitarne.

II. Działania promocyjno-edukacyjne prowadzone w 2025 roku przez Sekcję Promocji i Edukacji tut. Stacji.

Mając na uwadze bezpieczeństwo zdrowotne dzieci i młodzieży prowadzono działania informacyjno-edukacyjne z zakresu profilaktyki chorób odkleszczowych. Uczestnikom zajęć przekazana została wiedza na temat prawidłowej ochrony przed kleszczami oraz skutecznych form profilaktyki, takich jak właściwy strój, szczepienia przeciwko Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu, czy używania odpowiednich repelentów. Działania te były przeprowadzone między innymi w Szkołach Podstawowych w Kusiętach, Rędzinach, Konarach, Zawadzie, gm. Mstów i w Złotym Potoku.

Drugi ważny temat podejmowany wśród młodzieży dotyczył profilaktyki uzależnień. Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne w zakresie palenia tytoniu i papierosów elektronicznych, spożywania wyrobów alkoholowych oraz zagrożeń związanych użytkowaniem dopalaczy i innych środków psychoaktywnych. Spotkania z młodzieżą miały na celu zapoznanie ich z konsekwencjami zdrowotnymi wynikającymi z używania tych środków. Młodzi ludzie mieli też możliwość uczestnictwa w ćwiczeniach z wykorzystaniem specjalistycznych okularów, które uświadomiły im, jakie zmiany w postrzeganiu rzeczywistości zachodzą w organizmie po zażyciu środków psychoaktywnych. Spotkania te odbyły się w siedzibach placówek oświatowych w Kusiętach, Zawadzie gm. Mstów oraz w Złotym Potoku. Ponadto w mediach ogólnodostępnych były udostępniane posty dot. profilaktyki z zakresu bezpiecznych zachowań podczas wakacji.

III. Kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli oraz baseny sezonowe.

W sezonie letnim 2025 zostało zgłoszone jedno kąpielisko – Zalew Koniecpolski w Koniecpolu, które będzie czynne od 28 czerwca do 31 sierpnia br. Organizator, tj. Urząd Miasta i Gminy Koniecpol dopełnił stosowne formalności, które zgodnie z przepisami prawa są wymagane do udostępnienia tego rodzaju obiektu do wypoczynku i rekreacji. W dniu 25 czerwca br. w ramach nadzoru sanitarnego zostały pobrane próbki wody z kąpieliska do badań laboratoryjnych. Uzyskane wyniki były zgodne z wymaganiami. Informacja została przekazana do organizatora oraz zamieszczona w Serwisie Kąpieliskowym. Obiekt pod względem infrastruktury został również prawidłowo wyposażony i dostosowany.

Dalszy nadzór w zakresie badań jakości wody oraz zapewnienia odpowiedniego stanu sanitarnego i technicznego terenu będzie sprawował organizator.

Baseny sezonowe – udostępniony jest basen w Kamienicy Polskiej. Obiekt czynny od 28 czerwca do 30 sierpnia br. Pierwsze badania wody zostały wykonane w dniu 23.06.2025 r. uzyskane wyniki z badań były zgodne z normatywem. Zgodnie z obowiązującymi przepisami stały nadzór nad jakością wody oraz stanem sanitarnym obiektu sprawuje organizator. Wymagana jest stała współpraca ze Stacją Sanitarną.

Brak na chwilę obecną zgłoszeń o planowanych uruchomieniach **miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli**. W kwestii przypomnienia, zgodnie z ustawą prawo wodne, przez *miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli – rozumie się wykorzystywany do kąpeli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem*.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli, funkcjonujące przez okres nie dłuższy niż 30 kolejnych dni w roku kalendarzowym, może zostać utworzone w przypadku, gdy nie jest uzasadnione utworzenie kąpieliska. Utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli wymaga zgłoszenia wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta na terenie którego będzie ono funkcjonowało (art. 38 i 39 ustawa - Prawo wodne).

Należy wspomnieć, że każdy zbiornik wody, który jest zwyczajowo wykorzystywany przez okolicznych mieszkańców w trakcie upalnych dni, powinien być objęty nadzorem przez właściciela terenu. W miejscach często odwiedzanych powinno być rozważone uruchomienie kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli lub ustawienie widocznych informacji o zakazie kąpeli. Informacja o zakazie kąpeli pozwala na podjęcie działań ze strony służb mundurowych. Wszystkie te działania mają ogromny wpływ na bezpieczeństwo ludzi. W związku z powyższym nie ukrywamy, że jesteśmy zaniepokojeni Zbiornikiem wodnym w Blachowni. Z informacji jakie w ostatnim czasie pojawiły się w mediach *promujących wspaniałe wypoczynek na plaży przy zbiorniku wodnym w Blachowni można wnioskować, że funkcjonuje typowe kąpielisko. Wizualnie wygląda to bardzo fajnie, jednak brak najważniejszej informacji w zakresie jakości wody w zbiorniku wodnym oraz prawdopodobnie zabezpieczenia przez ratowników.*

Podobne zdarzenia mogą dotyczyć zbiornika Tasarki w Mstowie, zbiornika w Pajaku czy dzikiego miejsca do kąpeli na rzece Wiercica w Przyrowie. Na stronie internetowej na przykład promowany jest Mstów - *W południowej części kompleksu, w zakolu Warty znajduje się Zalew Tasarki - sztuczny zbiornik zasilany wodą ze źródeł. Kąpielisko otoczone jest piaszczystą plażą, na której można trochę poleniuchować zażywając kąpeli słonecznych.*

Wypoczynek organizowany w Harcerskim Ośrodku Szkoleniowo -Wypoczynkowym „Pajak”. Czy organizator nie mógłby korzystać ze zbiornika zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie z tego rodzaju rekreacji. Nie uciekajmy od takiej formy wypoczynku tylko dlatego, że należy wykonać badania wody i zapewnić ratownika.

Prawdopodobnie takich miejsc może być więcej na terenie powiatu częstochowskiego, dlatego wskazane jest rozeznanie się, które miejsca mogą być zwyczajowo wykorzystywane w upalne dni. Taka forma wypoczynku w miejscach nie objętych nadzorem może prowadzić do różnych problemów zdrowotnych (brudna woda), a przede wszystkim może stanowić zagrożenie dla życia ludzi (przykład: wypadek śmiertelny na dzikim kąpielisku w Częstochowie).

IV. Fontanny

Latem fontanny ~~miejskie~~ często są używane jako baseny. Zarówno dzieci, jak i dorośli korzystają z nich notorycznie. Wizualnie przeźroczysta woda może być mylnie uważana za wodę czystą. Zagrożenie dla zdrowia może wiązać się przede wszystkim z piciem wody z fontanny, ale także z kąpielą lub zabawą w wodzie. Woda w nich, może być zanieczyszczona odchodami ptaków i innych zwierząt. Fontanny mogą być siedliskiem bardzo niebezpiecznych dla zdrowia ludzkiego bakterii chorobotwórczych, wirusów czy pierwotniaków pasożytniczych, a wysoka temperatura w okresie lata sprzyja ich namnażaniu się.

Informacje o zagrożeniach na jakie mogą być narażone dzieci korzystające podczas wypoczynku z takich atrakcji jak fontanny, są również przekazywane w trakcie kontroli organizatorom. Jednak działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego powinny być podejmowane jednocześnie przez wszystkie strony. Dlatego też należy przypomnieć, aby w widocznych miejscach była zamieszczona tabliczka z informacją, że jest to woda niezdatna do picia i kąpiele.

